

fundet i det hele. Der er intet Land, hvor man har fulgt den Taktik helt at lade staa til — selv ikke i det af den ærede Taler saa højt roste England —; man har ogsaa der været nødt til at tage Hensyn til forskellige Forhold, man har der maattet hutle sig igennem paa samme Maade som i andre Lande. Til Trods for at den højt priste Bankteori har til Huse i England, har man ikke været i Stand til der at løse disse Problemer, thi de lader sig nu en Gang ikke løse ved Bankteori. De lader sig maaske overhovedet ikke løse, men i hvert Fald kan det kun ske ved en haandfast Indgriben fra autoritativ og kompetent Side, fra en Magt i Samfundet — ikke ved at opstille en Teori om, hvornaar man skal have Lov til at indløse sine Sedler i Nationalbanken, og hvornaar man ikke skal have Lov til det.

Der kunde naturligvis spørges, om man ikke kunde slippe ud over Vanskelighederne og over den Kritik, som det ærede Medlem altid øver mod de økonomiske Principper, der er fulgte her i Landet, ved at følge det ærede Medlems Grundide, som han formentlig er parat til at tage Ansvaret for, og lukke op for det danske Guld. Det var maaske et Forsøg værd — men jeg for mit Vedkommende vil nu alligevel ikke vove Forsøget, thi jeg er bange for, at det Guld, vi har i Landet, ikke vil række saa langt, som det ærede Medlem synes at mene. Selv om man ikke behøvede at stille det op mod de 1 600 Mill. Kr.s Underskud, der er paa sidste Aars Varebalance, vilde det alligevel blive et ret betydeligt Kvantum Guld, der skulde stilles op, hvis man tænker sig, at vi fremdeles havde en saadan Underbalance i vor Varehandel; de Millioner, vi har i Guld, vilde ikke række saa forfærdelig langt. Og Følgen af, at man gav Guldet frit, vilde muligvis blive, at vore Sedler mistede endnu mere af deres Værdi; der kunde ske det, at de mistede deres Værdi indenfor selve Landet, og det vilde formentlig føre til, at vort Pengevæsen blev endnu mere derangeret, end det er i Forvejen. Jeg tror, at Følgerne af at lukke op for Guldet vilde blive saa skæbnesvangre, at den Lempelse, der selvfølgelig vilde komme i Forholdet til Udlandet, blev alt for dyrt købt, blev alt for ringe i Forhold til Ulemperne, og i hvert Fald vilde disse stadig true. Det er godt nok at fortælle, saaledes som den sidste ærede Taler gjorde, hvorledes det vilde gaa, hvis vi havde Guld at betale med i Stedet for at skulle købe Dollars, det Regnestykke kan enhver stille

op. Det er klart, at hvis vi havde tilstrækkeligt Guld, behøvede vi hverken at give 6 eller 7 Kr. for en Dollar. Men det har vi nu en Gang ikke, der findes ingen Guldminer her i Landet, og saa er vi nødte til at affine os med Omstændighederne. Det tror jeg, vi kommer til i Fremtiden, uanset om den sidste ærede Taler nok saa meget mener, at det kun skyldes Kejtethed hos den danske Befolkning, specielt hos den danske Nationalbanks Direktører — Aarsagen ligger vist betydelig dybere.

Med Hensyn til Nationalbankens Stilling i det hele kunde jeg for mit Vedkommende ønske — det har jeg vistnok ogsaa antydnet tidligere her i Tinget —, at Nationalbanken var betydelig stærkere i økonomisk Henseende, end den er i Øjeblikket; den har i Virkeligheden aldrig kunnet være den førende Bank. Det kan ikke hjælpe at forlange, at den skal være den førende Bank, naar den ikke er saa stærk i økonomisk Henseende, at den kan gennemtvinge sin økonomiske Villie. Jeg tror derfor ikke, at det, selv om det ærede Medlem havde været Nationalbankens Leder under Krigen, havde været muligt at gennemføre den økonomiske Politik, som jeg her har skitseret. Det hænger maaske i nogen Grad sammen med, at Nationalbanken er en Privatbank, der ligesom andre Banker har private Interesser at varetage, og hvis det ærede Medlem vil beklage sig over, at dette er Tilfældet, skal jeg gerne gaa sammen med ham. Men det er vanskeligt at bebrejde en Bank, der driver Forretninger, at Banken har fulgt de Linier, der giver det størst mulige økonomiske Udbytte, saa lidt som man kan rette en saadan Bebrejdelse overfor Mennesker, der driver Forretning. Nationalbanken har vel et vist moralsk Ansvar overfor Staten — og jeg lægger megen Vægt paa, at den har dette —, men den er dog til syvende og sidst kun en Privatbank med Aktionærinteresser, som den har Pligt til at pleje, saa at det kan blive noget vanskeligt at forlange, at denne Bank skulde optræde alene for at redde Samfundets Økonomi. Selv om den havde kunnet — hvad jeg ikke tror —, havde det været lidt vanskeligt at forlange disse Ofre af den. Havde vi for Alvor kunnet stille Krav til Nationalbanken i økonomisk Henseende og forlange, at den skulde gøre de Ofre, som var nødvendige, uden Hensyn til, om der blev et større eller mindre Overskud, naar Aaret gøres op, kunde vi ikke have holdt den som Privatbank, men maatte